

ZO SLOVENSKA ODCHÁDZA PERCENTUÁLNE VIAC VYSOKOŠKOLSKY VZDELANÝCH ĽUDÍ AKO KEDYSI

Vysokoškolsky vzdelaní ľudia tvoria od roku 2015 vyše polovicu negatívneho migračného salda. To znamená, že viac občanov Slovenska odchádza ako prichádza, a prevažujú tí s vysokou kvalifikáciou. V štatistike nie sú zohľadnení cudzinci.

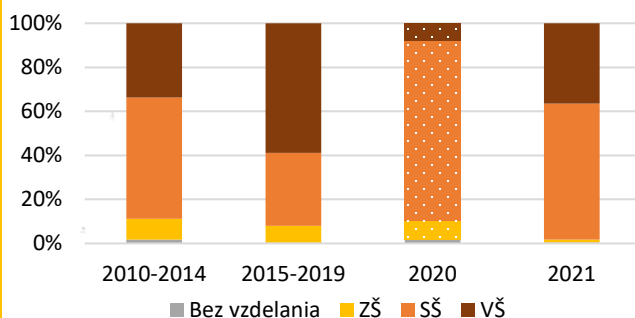
- Kým v rokoch 2010-2014 bol podiel vysokoškolsky vzdelaných občanov SR na čistom migračnom salde 33,8 % (24 306 absolventov), v rokoch 2015-2019 stúpol na 58,9 % (16 719 absolventov). Priemerný podiel absolventov vysokých škôl (VŠ) za celé dostupné obdobie (2006-2019) je 39,4 %. Rok 2020 mal kvôli pandémie pozitívne migračné saldo a vysokoškolskí občania tvorili 7,7 % (906 obyvateľov). Nasledujúci rok 2021 má negatívne saldo s podielom absolventov VŠ 36,5 % (1 434 občanov). Vyplýva to z dát Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS).
- V absolútnych číslach sa počet emigrujúcich absolventov VŠ znížil, keďže celkové migračné saldo občanov SR taktiež pokleslo.
- Najväčší podiel absolventov VŠ odchádzal z okresov Nové Zámky, Bratislava, Trenčín, Kysucké Nové Mesto a Senec.
- Okresy s najväčšou čistou emigráciou majú zároveň najnižší podiel vysokoškolsky vzdelaných na salde migrantov (Medzilaborce, Lučenec, Poltár, Humenné, Levoča). Čistá emigrácia z menovaných okresov v rokoch 2006-2019 dosiahla vyše 6 % z celkového počtu ich obyvateľov.

EÚ PRESTALA EKONOMICKY DOBIEHAŤ USA

Podľa údajov Svetovej banky prestalo HDP EÚ na obyvateľa v parite kúpnej sily dobiehať USA. EÚ sa v tomto ukazovateli najviac priblížila USA v roku 2019, kedy dosiahla 73%. Odvtedy poklesla na 71%. Aj napriek tomu je to o 9 p.b. viac ako medzi rokmi 1995-2004 a o 5 p.b. ako v nasledujúcej dekáde.

- Odklon od rastovej trajektórie zaznamenalo aj Nemecko - najsilnejšia európska ekonomika (22 % výkonu EÚ). Zatiaľ čo v rokoch 2005-2020 sa v tomto ukazovateli zlepšilo o 17 p.b., za posledné dva roky sa zhoršilo o 6 p.b. Nemecké hospodárstvo negatívne ovplyvnila pandémia (kurzarbeit, neskôr dodávateľské výpadky vo výrobe) a energetická kríza.
- Miernejší pokles zaznamenalo Slovensko, ktoré sa už viac ako desaťročie pohybuje približne na polovici hospodárskeho výkonu USA. Po nástupe svetovej ekonomickej krízy sme už nedokázali nadviazať na predchádzajúce výrazné dobiehanie.
- Dobeňnúť nás dokázalo Rusko, ktoré bolo v druhej polovici 90tych rokov horšie o 13 p.b. Významný progres zaznamenala Čína. Kým v roku 1995 dosahovala na hlavu iba 6 % výkonu USA, v roku 2022 to bolo už 28 %. Navyše tento rast bol stabilný. India zaostáva za potenciálom, ale podobne ako Čína zaznamenala v sledovanom období síce miernejší, ale stabilný progres, pričom sa posunula z 5 % na 11 % HDP USA per capita.

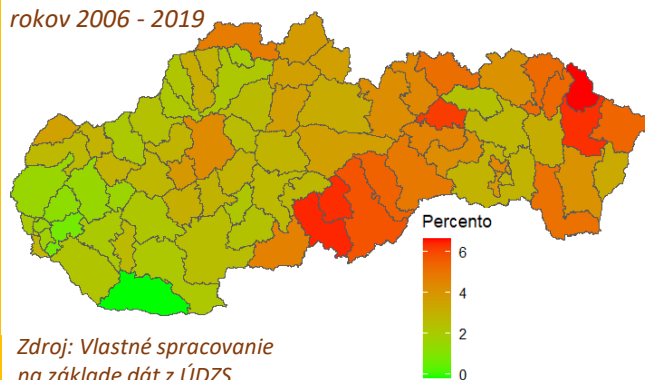
Graf 1: Vzdelanostná štruktúra migračného salda

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe dát z ÚDZS

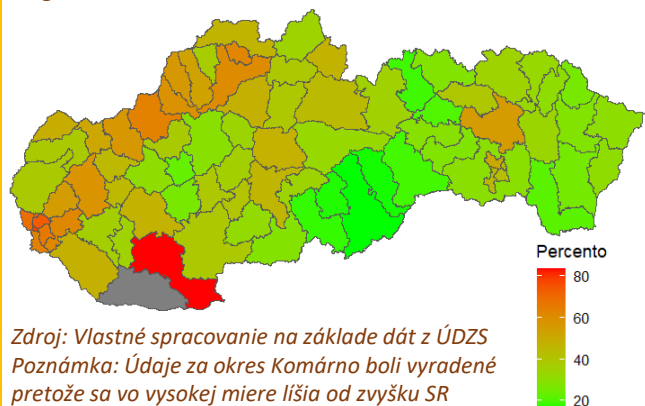
Poznámka: Rok 2020 má kladné migračné saldo

Obrázok 1: Čisté negatívne migračné saldo v období rokov 2006 - 2019

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe dát z ÚDZS

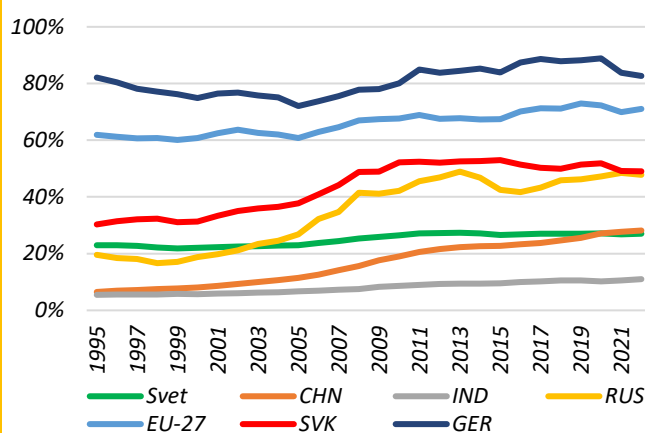
Obrázok 2: Podiel absolventov vysokých škôl na negatívnom salde v období rokov 2006 - 2019

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe dát z ÚDZS

Poznámka: Údaje za okres Komárno boli vyradené pretože sa vo vysokej miere líšia od zvyšku SR

Graf 2: HDP na obyvateľa v PKS voči USA (USA = 100%)

Zdroj: Svetová banka (GDP per capita, PPP, current int'l \$)

PODIEL DOMÁCNOSTÍ, KTORÉ SI NEDOKÁŽU UDRŽAŤ DOSTATOČNÉ TEPLU, SA ZVÝŠIL

Spomedzi štátov V4 si na Slovensku najviac, vyše 7 % percent obyvateľov, nedokázalo v roku 2022 udržať dostatočné teplo v domácnosti. Pred 10 rokmi sme na tom boli vo V4 najlepšie. Kým Slovensko sa mierne zhoršilo, susedia si výrazne polepšili.

- V roku 2012 tvrdilo 5,5 % obyvateľov Slovenska, že si nemôžu dovoliť udržiavať vo svojich príbytkoch primeranú teplotu (Eurostat). Do roku 2022 pribudlo 1,6 p.b. na 7,1 % (Tabuľka 1). Najväčšie zlepšenie vo V4 dosiahlo Maďarsko (pokles o 10,3 p.b.) a Poľsko (pokles o 8,3 p.b.). Česko malo s 2,9 % najnižší podiel chladných domácností (Graf 3). Priemer EÚ za rok 2022 bol 9,3 %.
- Ukazovateľ energetickej chudoby „Neschopnosť udržať si doma adekvátne teplo“ vypovedá o podiele obyvateľov, ktorí tvrdia, že si nemôžu dovoliť udržiavať v domácnosti primeranú teplotu. Je to jeden z najzreteľnejších indikátorov energetickej chudoby.
- Ukazovateľ neposkytuje informácie o príčinách neschopnosti udržať v domácnosti dostatočné teplo. Môžu to byť ekonomické dôvody (cena energie, nedostatok zdrojov), stavebné dôvody (energetická efektívnosť domu, nedostatok vybavenia) alebo iná kombinácia faktorov.
- Výrazným obmedzením ukazovateľa je aj „popieranie skreslenia reality“, na ktoré výskumníci poukazujú. Energeticky chudobní ľudia môžu popierať, že by sa nachádzali v nepohodľnej situácii a preto to nedeklarujú.

V AUGUSTE INFLÁCIA SPOMALILA POD 9 %

Inflácia CPI klesla v auguste na 8,9 % z júlových 9,7 %. Všetky základné zložky inflácie prispeli k spomaleniu, s výnimkou pohonných látok. Medzimesačne ceny stagnovali.

- Inflácia potravín dosiahla v auguste úroveň 13,6 %. To je pokles o 2,9 p.b. oproti júlu 2023, kedy malo Slovensko tretiu najvyššiu infláciu potravín zo štátov OECD (druhá najvyššiu v EÚ27).
- Ochladzovanie dopytu domácností by malo pôsobiť na zmierňovanie tempa rastu cien aj v nasledujúcich mesiacoch.
- Inflácia podľa HICP (Eurostat) bola v auguste 9,6 %, čo je najvyššia inflácia zo štátov eurozóny. Rozdiel vo výške inflácie podľa CPI a HICP spočíva v odlišnostiach v spotrebnom koši. HICP na rozdiel od CPI neobsahuje zložky „Imputované nájomné“ a vybrané položky týkajúce sa veľkých opráv a údržby domácností, z čoho vyplývajú niektoré odlišnosti vo váhach zložiek.

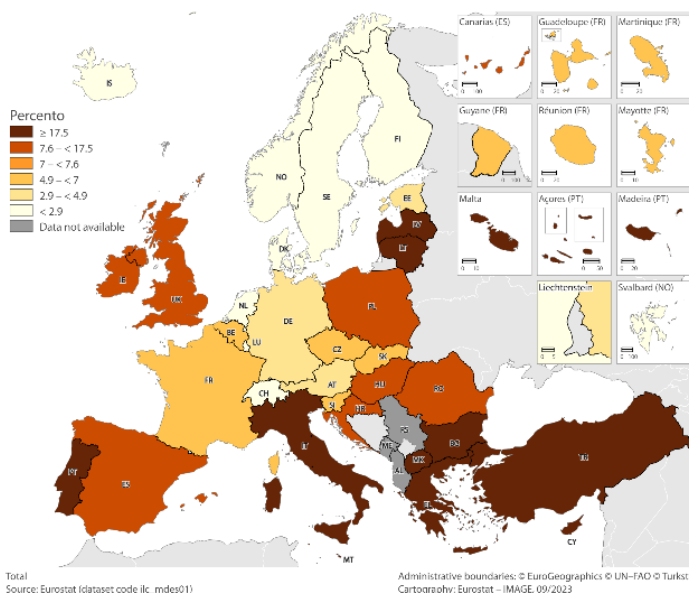
Tabuľka 1: Podiel domácností, ktoré si nedokážu udržať dostatočné teplo v domácnosti (%)

	2012	2021	2022	2022 vs. 2012
EÚ27	11,2%	6,9%	9,3%	-1,9 p.b.
Česko	6,7%	2,2%	2,9%	-3,8 p.b.
Maďarsko	15,0%	5,4%	4,7%	-10,3 p.b.
Poľsko	13,2%	3,2%	4,9%	-8,3 p.b.
Slovensko	5,5%	5,8%	7,1%	1,6 p.b.

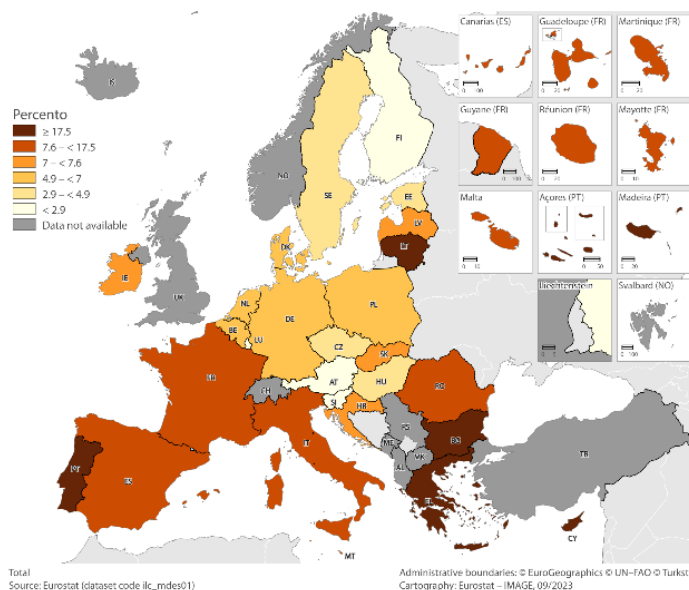
Zdroj: Eurostat

Graf 3: Porovnanie vývoja ukazovateľa v rokoch 2012 a 2022

Neschopnosť udržať si doma adekvátne teplo (2012)

Neschopnosť udržať si doma primerane teplo (2022)

Zdroj: Eurostat